XI-ik évfolyam. 29-ik szám. Köszeg, 1891. julius 19-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében. (Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.) *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig. Megjelenik minden vasárnapon. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

Állatvédelem.

„Akik az állatvédelem eszméjéért fáradoznak, azok a szó szoros értelmében a humanizmusért, a haladásért, a felvilágosodásért harczolnak.“

Dr. Szalkay.

A Budapesten székelő „Országos Állatvédő-Egyesület“, melynek nemes működéséről az olvasó bizonyára már sokat hallott és olvasott, ujabban ismét tágabb intézkedéseket léptetett életbe az állatvédelem terén. *Az Állatok Őre* czim alatt időhöz nem kötött folyóiratot inditott meg, melyet az egyesületi tagokon kivül kelelenyomatban az ország összes napilapjai- és folyóirataiuak is megküld, hogy az állatvédelem eszméi a sajtó utján a nép elé jussanak. Az *Állatok Őre* pártfogásába veszi az állatokat az emberek kegyetlensége ellenében. Odahat minden tőle hitelhető eszközzel, hogy az állatvédelem eszméje ne legyen kiáltó szó a pusztában, hanem csöndesen hulló harmat, mely termőföldre találva, áldást fakaszt, könyörületességet, léleknemességet bont ki a rögekből. Az emberi szivnek azt a legbensőbb húrját akarja megérinteni, melynek zenéje mély érzések szárnyain zendül föl s mely zenének akkordjaiból felénk fuvall a természetnek ez a hatalmas szózata: „Ember, ember! a teremtés koronájának nevezed magadat. Miért? Azért, mert tudsz alkotni? Minden alkotásod fölött ott kong az enyészet harangja. Te csak olyan vagy az én kezemben, mint a kérész. Kiveszlek a földből, ujra visszateszlek. Az ekevas, ha kitúrja egykor szétmállott csontod besülyedt porát, ki ismeri meg majd: bölcsnek vagy jámbor állatnak szeretehullott hamva-e? Földi társa vagy az állatnak, mulandó lakója e sártekének vele együtt. Ha már hatalmadba kerited ezerféle fortélylyal, ha felhasználod saját önző czáljaidra: legalább ne kínozd, ne ródd rá a szenvedések sokféle nemét. Nemcsak neked fáj a kin, hanem fáj az állatnak is, a te földi társadnak. Egy hant volt mindnyájatok bölcsője, egy sir fogadja be rokon poraitokat.“

Ennek a szózatnak az elementáris ereje vezeti tollát, midőn az állatvédelem eszméjének mennél szélesebb körökbe való terjesztését tüzte ki feladatúl. Szánalmat, rokonszenvet, jó bánásmódot akar kelteni az emberek nagy tömegében az állatok iránt.

Hogy sikert arathasson, a hazai irók, tanitók, nevelők szellemi támogatását kéri ki, helyesen mondván: Oly gazdag anyagot nyújt az állatok élete, hogy ebből szebbnél szebb történeteket, gyermekeknek alkalmas meséket, népnek való érdekes olvasmányokat lehet formálni. A kutyának hűsége, a lónak emlékező tehetsége, az éneklő madarak hasznos volta, s az anyai szeretet minden állatban stb. mennyi megható elbeszélésnek, ismeretterjesztő czikknek lehet alapja az ifjúság és a nép számára.

Mily rokonszenvet, jó bánásmódot keltő eredménye lesz ezeknek az olvasmányoknak kis füzetekben kiadva a ponyván! A selejtes ponyvairodalmi termékek mételyező hatásának ellensúlyozása mellett a szivjóság is, léleknemesség is magasabb fokra hág az emberekben!

Mi részünkről szivesen adunk helyet lapunkban az Állatvédő-Egyesület közleményeinek, és hiszszük, tudjuk, hogy vidékünk népe fogékony az állatvédelem eszméje iránt.

Felhivás

a magyarországi irókhoz, lelki-pásztorokhoz, tanárok-tanitókhoz, népnevelőkhöz és állatorvosokhoz.

„Verba volant, scripta manent.“

Az Országos Állatvédő-Egyesület az állatvédelemnek a népnevelés és az ifjúság lelkületére való közvetlen hatás terén feladatául tűzte ki, hogy

a) a most szerte elterjedt erkölcsrontó, népbutitó ponyvairodalmat magán a ponyván akként támadja meg, hogy az állatokkal való szelid, okszerü bánásmód erkölcsi és egyszersmind gazdasági hasznait népies modorban, a szükséges és tetszetős rajzokkal felszerelve, nagy számban terjesztené, igy ezen a téren kiegészitő részét alkotná meg annak a vállalatnak, a mely más irányokban a vallás- és közoktatásügyi miniszterium támogatása mellett szintén a ponyván már meg is kezdetett. Czélul tüzte ki továbbá az egyesület

b) tartalmasabb, már inkább speciális irányu munkák terjesztését; első sorban egészen népiesen megirt, a legfontosabb esetekre vonatkozó állatorvosi munkák által, melyek lehetővé tennék azt, hogy az állatorvosi állomástól távol lakó értelmesebb tanyás-gazda vagy falusi ember legalább bizonyos fokig tudjon jószágán segiteni, azt pld.: a kuruzslással járó kinzástól megóvni.

Végül *c*) követve a külföld jó és foganatosnak bizonyult példáját, az orsz. állatvédő-egyesület a maga részéről is gondoskodnék oly, jutalomnak beillő, tetszetős könyvecskék szerzéséről, és különösen a népiskolák körében való terjesztéséről a melyek a gyermek-világ értelmi köréhez szabva, az állatokkal való szelid és okos bánásmód nemes voltát fejtegetnék.

Mindezen felsorolt czélok elérhetésére az Orsz

TÁRCZA.

Az életpálya-választás kérdése

kiváló tekintettel az iparágakra.

(Megszivlelésül a szülőknek.)

(I. folytatás.)

A mi a hajlandóságot illeti, ez az egyik fő ismertető jel valamely hivatásra való rátermettségre, azonban mint fönt is emlitém, csak a lélek állandó hajlandóságát kell érteni, nem pedig valamely körülmény-okozta (pl. a szép egyenruha, a jó ellátás stb.) rögtön keletkezőt s hamar elmulót, vagy pedig a megromlott természetből származót; a külső jeleket illetőleg nem szabad figyelmen kivül hagynunk még: a kor-szellemet, a családi gondot, a gyermeki szeretetet, anélkül azonban, hogy a gyermekek a szülők tanácsának vakon tartoznának engedelmeskedni. Végre kell, hogy a pálya-választás döntő pillanatában nagy fontosságu legyen annak tanácsa is, akinek az ifju szive legtitkosabb rejtelmét föltárta; ilyenek: a gyóntató atya, a fölebbvalók, tehát az igazgató s a tanitók tekintélye, kiknek véleményeit ez irányban tanácsos, hogy megkérdezzék.

Tapasztalásból tudjuk, hogy igen sok ifju tanulmányainak befejezése után sincs tisztában az iránt, hogy minő pályára lepjen, mert csak kevés hivatás-kört, a pályáknak csak kevés nemét tanulta közelebbről ismerni; mert kivált az ipar-ágakra vonatkozólag — ritkán látott műhelyt, és ha igen, alig tartózkodott abban annyi ideig, hogy megfigyelhette volna, hogy mily irányban működik ott leginkább a kéz ügyessége; mily anyagot használnak ott föl, s hogy miképen áll ezen ipar a többivel összefüggésben. Még kevésbbé jutnak az ily ifjak arra a gondolatra, hogy az egyik vagy másik mesterség a kik talán boldog existencziát, a boldog megélhetés forrását biztosithatja. — Jó, ha a pályaválasztásnál minél több pályát ismerünk, mert csak több tárgy között lehet a választás, és mert ismeretlen állás után az ember nem is vágyódhatik. Ignoti nulla cupido.

Az emberi szükségletek különfelesége szerint az állások, a pályák, melyeken földi életünket megfutjuk, nagyon különbözők és épen ezen sokfeleségök és változatosságuk miatt nagyon nehéz csoportositásuk. E kérdéssel foglalkozók némelyike szerint az államban két sükséges hivatás van: az egyik dolga a szellemi, a tisztán erkölcsi javak és ideális érdekek kielégítése, a másiké az élethez szükséges tárgyak megszerzése, fölhasználása, kicserélése stb. Hiba azonban szorosan megkülönböztetni a szellemi és anyagi munkát, mert tulajdonképen nincs phsikai munka szellemi nélkül és nincs szellemi a másik nélkül; hisz testből és lélekből állunk s ezek egymástól el nem választhatók. Napjainkban a szellem ott működik, ahol akar és a tudomány többé nem különös privilegiuma a tudományos pályán működőknek, mert gondolkodni, okoskodni mindenkinek szabad.

A különböző pályákat fölosztják még praktikus és theoretikus pályákra; mi Stapffal tartunk, ki szerint: némely pálya a lélek tökéletesítésére, az ész müvelésére szolgál; másnak czélja: a test s egyuttal a lélek haszna; más pedig a testi, a földi szükségletek kielégitésére iparkodik.

Szándékom e helyen több rendbeli pályát s itt-ott a pályával járó főbb kötelezettségeket, habár csak röviden az ifjuval és hozzátartozóival megismertetni, egyik vagy másik pálya iránt a hajlandóságot az ifjuban fölkelteni s igy a pályaválasztást megkönnyíteni; óhajom, hogy mikor elérkezik a választás ideje, az ifju már szabad elhatározással, világos és határozott feleletel válaszoljon övéinek ezen kérdésére: Mi akarsz lenni? Óhajom, hogy bátor lélekkel és teljes bizodalommal lépjen azon hosszu utra, amelyen élete szerencséjét, szive nyugodalmát, belső megelégedését keresi.

II.

A tudományos pályák fölsorolása és rövid ismertetése.

A lélek tökéletesítésére, az ész müvelésére, a lelki szükségletek kielégítésére szolgálnak a tudományos pályán működők, a tudósok, kik munkájuk által a nemzetnek mintegy szellemi vezetői. Ide számithatók: a birák, ügyészek, ügyvédek, orvosok, papok, egyetemi- és középisk.-a egyéb tanitók tisztek, a nagyobb hivatalnokok, műépítők, földmérők, művészek, irók, erdőtisztek, könyvkereskedők. Ide sorolhatjuk továbbá nemcsak az u. n. tanult embereket, hanem még mindazokat, kik magán vallalkozásaikban nagyobb számu emberek szerencséje miatt nyilvánosan felelősek; ilyenek: a nagyföldbirtokosak, a nagyban kereskedők, gyárosok, amennyiben ezek szellemi vezetői vallalkozásaiknak.

A tulajdonképeni tudósok. Kötelességök a tudományokat művelni, tökéletesiteni, a szükséges és hasznos ismereteket minél szélesebb körben terjeszteni, az emberi tudomány és ismeret kincseit megőrizni; szóval a tudományt kifejleszteni. Elmélkedésök, okoskodásuk, tanulmányaik közben, hogy az igazság őszinte szeretete legyen legfőbb törvényök, nagyon kivánatos, kivált azon igazságé, mely az Isten szeretetéből származik, aki az: igazság forrása, sőt maga az igazság. Enélkül letérnek az igaz ösvényről és tudásuk nem lesz tudás, hanem hamisság.

A művészek (mű-festő, szobrász, zene-szerző,

Állatvédő-Egyesület ezennel felhivja az ország iróit, tanitóit, népnevelőit, lelkészeket, állatorvosokat és mindazokat, kik hivatásuknál fogva a nép zömére, az ifjúság és még hajlítható nemzedékre legközvetlenebb befolyást gyakorolhatnak, hogy az állatvédelem eszméjének terjesztésére szánt, az állatvédelem köréből meritett tárgyú kisebb vagy nagyobb dolgozataikat, eredeti vagy forditott munkákat, verseket, népies elbeszéléseket, szóval minden oly tárgyu és irányzatu dolgozataikat, melyek alkalmasak a felsorolt pontozatok szerint az állatvédelem eszméjének és az egyesület intentióinak megvalósitására, ezen egyesületnek mutassák be.

Nem czélja az egyesületnek ezuttal pályázatot hirdetni és a beküldendő dolgozatok közül csupán egyiket vagy másikat elfogadni, hanem méltányos elbirálás alá kerülend mindannyi munka és megfelelő dijazásban részesül minden egyes csekélység is, mely a kitűzött és fentebb jelzett czél- és irányzatnak megfelel.

Tájékozás végett megemlítjük, hogy egy az egyesület által kiadatni szokott évkönyv nagyságának megfelelő nyomtatott ivre (16 oldalra) terjedő eredeti munka dija 25 frt, egy oldala tehát 1 frt 60 kr., egy-egy sora pedig 4 kr.; míg fordított munka ive 20 frt, oldala 1 frt 25 kr., sora 3 kr. dijazásban részesül. A ponyvairodalomnak szánt dolgozatok ne legyenek hosszabbak 2—3, legfeljebb 4 oldalra terjedők. A dolgozatok az Országos Állatvédő-Egyesület czimére: Budapest, IV. kalap-utcza 12. szám, I. em. vagy közvetlenül dr. Szalkay Gyula főtitkárhoz II. ker. vám-utcza 11. szám alá, 1891. évi szeptember 1-ig beküldendők.

Midőn ezen felhivásunkat az országnak fentkitett nemeslelkü szellemi munkásaihoz intézzük, teszszük ezt azon reményben, hogy kérelmünk nem leend a pusztába kiáltó szó, mely visszhangra nem talál, hanem az együttes közreműködés által oly hathatos szózattá fejlik, mely az állatvédelem terén megtalálja utját a gyermek fogékony szivéhez és a felnőttek idegenkedő gondolkozásmódjához: az észszerű és tanulatlan népnek az állatokkal való bánásmódjához szintúgy, mint a sajtó azon részéhez, mely czélul tűzte ki magának a gúnyolódás fegyverével lerombolni ama fáradságos munka alapját, melyet oly sok hányattetás között oly kitartó türelemmel és sokszor nagy áldozatok árán felépitenünk sikerült.

Az Országos Állatvédő-Egyesület nevében:

Aigner Béla, jegyző. *Dr. Szalkay Gyula,* igazgató-titkár.

Helyi és vidéki hirek.

— **Vasárnapi munkaszünet.** Az ipari munka vasárnapi és szentistvánnapi szüneteléséről szóló 1891. XIII. t.-czikk e hó 15-én, szerdán, lépett életbe és a munka ma 19-én reggel 6 órától 24 órán át szünetel először. Nagy és nevezetes jelentőségü a törvény és az ezt kiegészitő miniszteri rendelet, mert testi és szellemi pihenést biztositván a munkásnak, fölemeli azt emberi méltóságának és Istentől való függésének tudatára. És ebben a kettőben az ember annyi szépet és üdvösset talál, hogy méltán nevezhetjük az emlitett törvényt és rendeletet nagy jelentőségünek.

— **Személyi hir.** Eszterházy Pál herczeg, sopronmegyei főispán, mult vasárnapon Lékán tartózkodott, hétfőn és kedden Sopronban a megyebizottsági ülésekben elnökölt és még ez utóbbi napon Eszterházára ment, hol szerdán Berhlen gróf miniszter tiszteletére villásreggelit adott.

— **Primiczia.** Kőszegnek egy szülöttje, kit nem sokan ismernek, Mittermüller József, mult csütörtökön lett megyés püspök ur ő méltósága által pappá szentelve s ma 9 órakor mondja nagys. Major János prépost-plébános ur manu duktorsága mellett első szent miséjét városunk plébánia-templomában. Ismételjük, hogy: nem sokan ismerik, mert szegény, elhagyott árva fiu volt. Atyját, anyját, egy napon veszitette el 9 éves korában és prépost-plébánosunk akkor ugyszólván az utcza porából emelte fel és adta a helybeli árvaházba. Jó magaviseletü, szorgalmas tanuló volt, kinek egyedüli óhajtását a papi pálya képezte. Elérte czélját Isten és jólelkü emberek segitségével; ma már az Urnak fölszentelt papja. Isten vezérelje lépteit! Legyen buzgó szolgája Istenének!

— **Kápolna-szentelés.** A kálváriai szent Donát-kápolna, mely Major János prépost-plébánosunk szorgoskodása következteben nem régen készült el, mult vasárnapon lett felszentelve. Roppant nagyszámu hivő nép sietett fel reggel körmenetben a kálváriára, hol e napon a plébániai főistentisztelet tartatott. Bent a kalvária-templomban magyar, künn a szabad ég alatt német szent beszédet és utána nagymisét hallgatott a nép, mely búcsúmenetben dél felé ért vissza a városba.

— **Kerti mulatság.** A katonai alreáliskola növendékeinek elbocsátásuk alkalmával e hó 14-én szép kerti mulatságot rendezett az intézet tanári kara. Zene mellett folyt a szebbnél-szebb játék, gyönyörüségére és mulattatására a nagy és intelligens közönségnek. Igen érdekes mutatványnyal szolgáltak a különbözö alaku papir-léghajókkal, melyek közül azonban csak az elefánt szállt fel és tünt el később a nyugati hegyek mögött. Este fényes tűzijátékot rendezett dr. Schmidt, melyért sok tapsot aratott.

— **Az aratás.** Vigan folyik az aratás, peng a kasza, hull a kalász rendre. A nap tikkasztó hevében hull verejtéke a jó földmivesnek, ki most szedi fáradságának gyümölcsét. Jó a termés, áldásos az aratás, azért folyik oly vigan a munka. Gyönyör tölti el az ember szivét, mikor estenként arató-lányok dalát hallhatja s a nép boldogságát képzeli maga ele. Isten áldja munkáját!

— **Szabadságon.** Dr. Kovács István városi orvos pár napi szabadságott vett és ezen időt a várostól távol fogja tölteni. Helyettese Dr. Höffner Imre.

— **Gyümölcs-termés.** Ez évi gyümölcs-termésünk jobbnak igerkezik a tavalynál. Meglehetösen van nemes fajtáju almua, aminek tavai teljesen hiányában voltunk, azután szépen körte is, amiből különben tavai is jutott bőviben. Rágyujthatunk tehát a régi nótára, melyet egy 1847-ben Kőszegen lakott bácsi imigyen fujt el a minap Szombathelyen:

Ki ne szeretne Kőszegen lakni,
Holott a jó gyümölcsecsel jól lehet lakni;
Nemcsak a Wölfl kertjében,
Hanem az egész Gyöngyös mentében.

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város rendőrkapitányi hivatala részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a vasárnapi munka-szünetre vonatkozó 1891. évi XIII. t. cz. e hó 15-én életbe lépett és hogy az vasárnap, vagyis e hó 19-ikétől kezdve már végrehajtandó. A szüneti napon kivételesen végezhető ipari munkák kivonata a városház hirdető tábláján mindenki általi tudomás és ahhoztartás végett betekinthető.

A város-kapitány.

— **Elillant korcsmáros.** A bálház bérlőjének, Németh Andrásnak,! oly jól ment dolga, hogy adósságok hátrahagyásával világgá ment. Szerencsétlen egy fészek ez a bálház!

— **Ki lesz a segédtanitó?** A Kőszegen ujonan rendszeresitett segédtanitói állásra 4 pályázó jelentkezett. A választást a kath. iskolaszék a napokban fogja eszközölni.

— **Tüzoltók kiküldetése.** A f. é. augusztus havában Sopronban tartandó országos tüzoltógyülésre városunkból Stampf Károly alparancsnok vezetése alatt Zipfel József, Bigner József és Csánits Károly tüzoltók mennek el, kik ott önkénytes tüzoltó-egyesületünket fogják képviselni.

— **Tolvajlások.** Kisebb rendü tolvajlások vannak napirenden a városban. Künn a kertekben szedegetik az uj krumplit és zöldségféléket a mások jószágára áhitozók, s akinek cseresnyére fáj a foga, felkeresi éjnek idején az udvarokban álló tyúkketreczeket. Ilyen eset fordult elő mult héten a Turcsányi-házban a zsidótemplom mellett, honnan három jól táplált csibét vittek el.

— **Csevegés a hétről.** Panaszt hallottunk a mostoha bánásmódról, melylyel bájos hegyeinket s az utakat részeltetjük. Hát neki iramodtam és föltörtettem a hegyek közé, árnyas falombok alá, hogy 883 méternyi magasságról szemléljessem a világot. Nem láttam semmit, mert az irottkői torony nem akarván elkészülni, a vén fák elzárták a kilátást s amit igy szemlélhettem is, oly annyira kicsinyesnek tünt fel, hogy alig érdemmel említést. Fogtam magamat és visszafelé czepelem magamat, zsebeimet telerakván kövekkel, hogy a sárral telitett gödrökbe tehessek egy kis áldozatot. Nekem ugyan már nem sokat használt a istenek kiengesztelése, de, gondolám ugy magamban, akik a torony felavatására sietnek, nem sülyednek bokáig a sárba és nem szegik nyakukat — ha vigyáznak meg jó tornász-emberek. Hogy pedig különbséget lássak út és út között, folytattam a kirándulásaimat más irányba is. Elmentem egy társsággal a *Szt.-Vidus* alá, ahová magyar nemzeti szinvezet a *Pogány*-on át. Az utak erre jók, mert pinczék között vezetnek, hanem a czáki *Grand-Hotel*, no ott grand állapotok vannak. Bort csak kaptunk valahogyan, hanem étel dolgában hunczutul voltunk. Az éhes társaság kinjában közfelkiáltással engem nevezett ki diszszakácsul, én meg a többieket sorjában diszszolgálónak, diszmosogatónak stb. Csináltunk azután vacsorát, 22 és fél tojásból vajrényét, fütetlen takaréktüzhelyen, hideg zsirban. Főztemben ekkép nem volt köszönet és szakácsművészetemet nem dicsérte meg a társaság. Búmban, bánatomban azután a korcsmáros töltöttem ki mérgemet, kit azzal fenyegettem, hogy megvonatom tőle a bormérési jogot, mivel olyan rossz konyhája van. Nem

---

mű-épitő) hivatása a szép ideáját művészetökkel mintegy megelevenitení, az emberek érzékeiuek — hogy ugy mondjuk — átadni, hogy abban gyönyörködjenek; hivatásuk: az istenit és örök szépet, a vallás és erény lelki eletét önmagukon kivül utánozni, azaz a vallás templomának papjaivá lenni. Minthogy kell, hogy a művészek a vallás és Isten szolgálatában álljanak s műveikkel az Ő dicsőségére törekedjenek, akinek szolgálni annyi, mint uralkodni: világosan látszik a művészet legfőbb méltósága és szépsége. A művészettel való legnagyobb visszaélés: az örökké szépet az ideiglenes széppel behomályosítani s a művészetet az erkölcsi rossznak, az istentelenségnek és szemérmet sértő bujaságnak szolgálójává lealacsonyítani. „A valódi tudomány — mondá Simor János, a nem régen boldogult bíboros herczeg-primás — egy s ugyanazon forrásból merít a hittel s a valódi művészet az erkölcsöt nem sérti, hanem nemesíti.“

A művész-pályára való lépés, melynek hivatása: a szép megtestesítése, aránylag ritkább, mert a művészet gyakorlására bizonyos foku itélettség szükséges, és mert a művésznek mindenről másról meg kell feledkeznie, csakhogy a lelke előtt lebegő ideát megtestesithesse.

A művész vagy máso at tanít és nevel a művészetre, vagy pedig maga gyakorolja ezt teljes valójában; ez utóbbi osztályhoz tartoznak a szónokok, zenészek, műfestők, szobrászok, műépítők és a színészek, amennyiben a szó szoros értelmében vett drámai művészet igazi szolgái; ellenben, kiknek kenyér-keresetök a csillogó látványosság, mint a kötéltánczosok, athléták, varázslók, szemfenyvesztő bűvészek, műlovaglók, a czirkusbeli akrobaták, kik csak a henye, munkátlan kiváncsiságból táplálkoznak és az élet erkölcsi oldalát csak elvetve, vagy épen nem tartják szemök előtt, nem sorozhatók a művészek közé.

Az egyetemi-, középiskolai- s egyéb tanitók, nevelők, iskola-mesterek hivatása, hogy a szép reményekre jogositó fiatalság szivét, eszét, vallás-erkölcsi és tudományos oktatással jövendő állapotuknak megfelelőleg kiképezzék, minden jó és tiszteséges dolog iránt fogékonyuvá tegyék, a tudósok találmányait földolgozzák, a tudományoknak és elveknek szóbeli közlése által másokat az emberi társaság hasznos tagjaivá képezzenek. E fontos hivatás kellő betöltésére szükséges, hogy tudománynyal, jámborsággal s az erények minden neuevel maguk is ékeskedjenek; hogy az ifjuság iránti gyöngéd, okos szeretettől és szent buzgalomtól lángoljanak; hogy különösen az állhatatosság, türelem, béketürés, bátorság, vidámság és barátságos komolyság erényeiben kitünjenek.

Vasmegyei irók.

(Folytatás.)

Bitnicz Lajos. Született 1790. jul. 17-én Jákon hol atyja seborvos és néhány évig a nemes község jegyzője volt. Korán árvaságra jutván, szombathelyi püspök s káptalan gondviselése alatt álló kőszegi árva házban talált menedéket. Papságra érezvén kedvet, az árvaházból a papnöveldébe ment át, hol társai közül korai erettsége, szelidsége és ernyedetlen szorgalma által tünt ki. Mint növendékpap (1808—1811.) elsajátitotta a német, franczia és olasz nyelvet is, mi ezen korban ritkaság volt. 1811. Somogyi Lipót szombath. püspök vette őt oldala mellé; de már 1812. április 1-én még mielőtt áldozárrá szenteltethetett volna, a hires nyelvész Kreszneric Ferencz helyébe a mathesis tanárává neveztetett ki, mely minőségben 34 évig szolgált. 1813. május 19-én áldozárrá szenteltetett. 1815. a pesti egyetemnél a szépművészetek és bölcsészet tudorává avattatott. Midőn 1819. a magyar nyelv rendszeres tanitása iskoláinkban foganatba vétetett, hazánk ezen megifjusodási korszakában a szombathelyi lyceumban is felállitandó tanszékre nem levén alapitvány, Bitnicz, ki mint ekkor, fiatal korának daczára tudományos komolyságával erős nemzeti érzéket egyesitett, rendes tantárgya mellett a magyar nyelv s irodalom előadását is magára vállalta és folytatta 25 évig minden dij nélkül. Tanitványai között magyar önképző kört alapitott, s hazánk sok jeles fia neki köszönheti — mint Szabó Imre püspök, életirója mondja — a szellemi szikrát, melyet a közelében bő irodalmi tevékenység által értékesitette. Tudományos látkörének szélesbitése és tanulmányai teljesbbé tétele czéljából szünidejét utazásokra forditotta; bejárta Olasz, Stájer és Horvátország egyes részét s csaknem egész Magyarországot, különösen régészeti tanulmányokkal foglalkozva. 1828. az akademia alapszabályainak végleges megállapitására kiszemelt kevesek közé b. e. József nádor által ő is felvétetett, s a tanácskozásokban — mint naplója tanusitja — tevékeny részt vett. 1830. Nov. 17. a magyar t. társaságnak igazgató tanácsa a mathematikai osztályban ideki rendes tagnak nevezte ki; 1839 ben Vasmegye rendei által a lyceum igazgatójává választatot, s mint ilyen minden tevékenységet ezen tanoda emelésére szentelte. 1847-ben szombathelyi kanonokká neveztetett; úgy azon évi decz. 23-án az akademia tiszteletbeli tagjává választatott; 1858. aug. 19-éről kelt irata által IX. Pius papa őt szombathelyi nagyprépostnak nevezte ki; 1869. a bosoni cz. püspökséggel diszittetett fel. Meghalt 1871. jun. 28. Nagy-Kanizsán, hová rokonait ment látogatni, életének 81. áldozárságának 58., nyilvános irói pályájának 62. évében.

Bitnicz a régészetnek is nemcsak holtig nagy kedvelője, hanem szakértő művelője is volt. Szombathelyen

tudom, ha elhitte-e; a szerdahelyi kulcsos Kovács, aki nagy patronusa neki, alig, mert nevetett. Különben kiengesztelődtem azon, hogy megindult most már a kirándulók rája, ugy hogy nincs nap, melyen a hegyek között és fa'u helyen embereket nem találhatna az ember. Ha példámon okultak, helyesen cselekszenek, csak aztán jó utakon haladjanak és a főzés mesterségébe ne avatkozzanak, mert ugy járnak, mint becses magam.

(X.)

— **Uj plébanos.** A német-gencsi plébániai javadalmat L i m p e r g e r Flóris papnöveldei tanár nyerte el. Limperger Flóris 1858-ban aug. 18-án Pápán született. 1880-ban szenteltetett pappá, és mindjárt a papnöveldeben alkalmazták, 1883-ig mint tanulmányi felügyelő, azóta pedig mint az egyházjog és egyháztörténet nyilvános r. tanára működött.

— **Uj körorvos.** A lékaiaknak már van körorvosuk, dr. Z ü s s S. helyettes körorvos személyében. Az állomás végleges betöltése iránt csak későbben fognak intézkedni.

— **Tanitó-választás.** Ostorosi tanitóul az ottani kath. iskolaszék S e p e i Pál őrállási segédtanitót választotta meg. A nevezett állását, melyet nagy küzdelem árán nyert el, már elfoglalta.

— **Akik haza vágynak.** Két született magyar, Wallach Adolf és Antal, kik jó régen vándoroltak ki Amerikába és ott nagy vagyonra tettek szert, időnkint visszatérnek az édes szülőföldre és volt tartozkodási helyükre, Rohonczra és Galgóczra. Visszahozza őket a honvágy és a hazaszeretet. A „Volksfreund" levelezője szerint több jótékony alapitványt tettek már szülőföldükön és rokonaikat állandóan segélyezik.

— **Marhák baja.** A kőszegi járásban, Borostyánkő vidékén, a száj- és körömfájás lépett fel a szarvasmarhák között. A hatóság a szükséges intézkedéseket azonual megtette.

— **Vasuti baleset.** E hó 8-án délelőtt a győr-sopron-ebenfurti vasut 10. sz. személyvonata a Kismarton mellett levő átjárónál egy kocsit horzsolt, a mely a szabadra álló átjárón sietett keresztül. A kocsin boros hordó volt és a kocsis meg egy asszony ültek. A kocsinak tengelye eltörött; az asszonynak egy rövidke ideig tartó ájuláson kivül egy csekélyke karsérülése történt. A vasut igazgatósága rögtön megindította a vizsgálatot és a károsult asszony által követelt kártéritést még az napon kifizette.

— **Esküvő.** Folyó hó 22-én tartja esküvőjét Kőszegen az izr. templomban B i r i n g e r Miksa, győri derék fiatal kereskedő, H a c k e r Sándor nagy-kis patyi vendéglős-birtokos és kőszegi háztulajdonos kedves és művelt lelkü leányával, K a r o l i n kisasszonnyal. Áldás és boldogság kisérje frigyöket!

— **Nyilvános köszönet.** Az első magyar általános biztositó társaság tek. igazgatósága a soproni főügynökség ajánlata folytán a nagy-kis patyi önk. tűzoltó-egyletnek felszerelési költségeihez 20 frttal járult. Mely kegyes adományert hálás köszönetét nyilvánitja az egylet nevében *Hacker Sándor, egyl. pénztáros.*

— **Köszönet nyilvánitás.** Nagyságos lovag Patzenhofer Conrád és Rottermann Rudolf nagybirtokos és czukorgyáros urak a nagy-kis patyi önk. tűzoltó egyletnek 50 frtot ajándékoztak. Nevezett uraknak a kegyes adományért — valamint tek. Szerdahelyi Antal tiszttartó urnak a szives kieszközlésért — hálás köszönetet mond az egylet nevében

Hacker Sándor, egyl. pénztáros.

— **Vámmentességek.** A kereskedelmi miniszter a közigazgatási bizottság indokolt felterjesztésére megállapitotta a szomszédos határok közt közlekedő gazdasági fogatok, malomba őrlemi járók és násznépetek vámmentességét. Elrendelte továbbá, hogy a vámmentességről szóló bizonyitványokat jövőre nem az alispán, hanem a főszolgabirák fogják kiállitani.

— **(Rövid hirek.) Vásár.** Holnap hétfőn, Kőszegen országos vásár lesz. — **Időjárás.** A rossz időjárás hátráltatja az aratást. A lefolyt hét majdnem minden napján volt esővel járó zivatar. — **Kombinaczio.** Arra az esetre, ha a kőszegi főszolgabirói állás üresedésbe jönne, főszolgabiroi jelöltekül Nagy József szentgotthardi szolgabirót és Pletnics Ferencz kis-czelli ügyvédet emlegetik. — **Fürdőben.** Hidasy Kornél megyés püspök ur négy heti tartózkodásra az emsi fürdőben utazott. — **Fegyverszünet.** Az uj-fürdőben mult vasárnapon csak czimbalom-zene volt és vér nem folyt. A jámbor jószág mellett nem került harczra. — **Ünnepség.** A nagy-baromi tűzoltó-egyesület ma tartja zászlószentelési ünnepélyét, melylyel az egyesület 10 éves fennállásának jubileumát is megüli. — **Tanitó gyülés.** A vasvármegyei ált. tanitótestület e hó 2-án Német-Szt.-Mihályon tartá évi nagygyülését, és azon érdekes értekezéseket olvastak fel. — **Uj vasuti állomás.** A vasváriak vasuti állomást kérnek és remélnek. **Halalozás.** Pöteri T a k á t s Lajos, Vasvármegye volt főispánja, Östfi-Asszonyfán f. évi jul. 12-én 77 éves korában elhalálozott.

Vegyes hirek.

— **A legérdekesebb kiállitás.** Az 1848/49-i szabadságharczunk képekben. Hentaller Lajos orsz. képviselő és Fárnek Béla által sok évek óta gyüjtött és kiválóan érdekes 48-49-es gyüjtemény kiállitása néhány nap mulva a fővárosi vigadó több termében megnyilik. E nagyon érdekes kiállitás tartalmazza — és úgyszólván majdnem egész teljességgel — mindazokat a képes ábrázolatokat, melyek az 1848/49-iki szabadságharczunkról s annak szereplőiről hazánkkan, Europában és Amerikában felkutathatók és megszerezhetők voltak. E gyüjteményben 1600 (egyezerhatszáz) kép van mindenfele fajtáju és nagyságú olajfestményektől kezdve a fényképekig, meg a metszett vagy litografált képekig. Erdekes és fölöttébb jellemző, hogy e gyüjteményben 205 kép Kossuth Lajost ábrázolja és hogy mind a 205 Kossuth kép más nyomtatásban megjelent kép s legnagyobb resze külföldi származásu. Az egész a legváltozatosabb és legérdekesebb quodlibet, igazán szemlélhető kommentárja annak a frappans hatásnak, a melyet szabadságharczunk egy egész mivelt világban tett. E jeles kiállitásnak érdekesebbé tételére Pázmándy Dénes és gróf Károlyi Gábor orsz. képviselők is közreműködnek és a birtokukban levő 48/49-re vonatkozó tárgyakat szintén kiállitják. Gr. Károlyi Gábor ezenfelül a kiállitásnak engedi át Kossuth ama legujabb életnagyságu képét is a melyet az ő megrendelésére Karlovszky Bertalan Párisban elő hires magyar művész festett most. E kiállitás rendezői kérik egyuttal az egész hazai közönséget, hogy a birtokukban levő szabadságharczi emlékeket a kiállitás tartamára viszontszolgálatért vagy meghatározott dijért átengedni sziveskedjenek. Minden ilyen küldemény Hentaller Lajos orsz. képviselő és Fárnek Bela uraknak Budapest V. a fővárosi vigadóba czimzendő. A legcsekélyebb, kiállitható tárgyat beküldő és egy életnagyságu fénykép imitácziót kap Kossuth vagy valamely jelesebb költőnk arczképéből. A kiállitás befejeztével pedig a gyüjtemény tulajdonosai több száz darab érdekes tárgyat, ugymint nyomtatott és festett képeket plakátokat, fegyvereket stb. ajándékoznak a budapesti, kolozsvári, aradi, kassai stb. olyan muzeumoknak, a hol 48—49-es ereklyék is vannak. A kiállitás sikerére fölöttébb kivánatos volna, ha abban festő és szobrász művészeink is részt vennének annál inkább, mert most nyilik először alkalom annak a bemutatására, hogy történelmünk egyik legjelentősebb epizodja a hazai képzőművészetet hogyan inspirálta. Különben igen kiválló művészek, mint Zala, Roskovits, Stettka, Margittay, Spányik stb. megigérték, hogy fognak kiállitani képeket.

— **A budapesti állami ipariskolába** (VIII. ker. Népszinház utcza 8 sz.) a beiratások szeptember hó 1. napjától 5.-ig tartanak. Az intézetbe rendes tanulókul felvétetnek azok a 15. évet betöltött ifjak: a.) kik a a polgári iskola, gymnasium, vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatu bizonyitványt nyertek azon tantárgyakból, a melyek az ipariskola első évfolyamának főtautárgyait képezik; ezek a magyar nyelvtan, számtan és algebra, mértan és mértani rajz. b) iparossegédek és mindazok, kik az előbbi pontban kivánt ismeretekben a felvételi vizsgálatnál kellő készültséget tanusitanak. c.) Rendkivüli tanulókul felvétetnek egyes szakosztályokba azok, kik az iparos tanulók számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték és legalább jó osztályzatu bizonyitványuk van, továbbá, kik a megkivántató ismeretüket kellően igazolják. Általában szükséges, hogy a belépni kivánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatott szervezett, de legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, a mely után az intézetbe akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen. Az intézetnek öt szakosztályu van, u. m. az épitészeti, a gépészeti, a vegyészeti, a fém-vasipari s a faipari szakosztály. A beiratási dij 2 frt, a tandij félévenként 10 frt. Bővebb felvilágositással szolgál az igazgatóság.

— **A „Magyarországi központi Fröbel-nőegylet" gyermekkertésznő képző-intézetében** az 1891/2. tanévben az előadások folyó év szeptember első napjaiban veszik kezdetüket, miért is mindazok, kik magukat gyermekkertésznőkké kiképezni s ekkép tiszteletre méltó állásra szert tenni óhajtanak, felhivatnak, hogy folyamodványaikat f. é. augusztus hó 30-áig az egylet iskolaügyi bizottságának elnökénél, Rosenzweig-Saphir Sarolta úrhölgynél (lakik Margitsziget, nagy szálloda 237 sz.) vagy pedig Péterfy Sándor úrnál az intézet igazgatójánál (lakik: VIII., Damjanichutcza 3. sz.) nyujtsák be. A felvétel feltételei: 1. betöltött 15-ik korév; 2. egészséges testalkat; 3. fedhetlen előélet; 4. gyermekek iránti szeretet; 5. a magyar nyelv birása szóban és irásban 6. tartoznak négy elemi és két polgári iskola osztály, esetleg hat elemi osztály bevégzését tanusitó bizonyitvány, és kereszt-, illetőleg születési levél bemutatása mellett, felvételi vizsgának is alávetni magukat. A gyermekkertésznő képző-tanfolyam két évig tart. A növendékek kivétel nélkül díjtalan tanitásban részesittetnek és a taneszközökkel is az egylet költségén láttatnak el, étkezés, és lakásról maguk gondoskodnak.

— Éppen most jelent meg a napiérdekű munka: Az ipari munka vasárnapi szünetelésének törvénye (1891: XIII. t.-cz.) és az arra vonatkozó végrehajtási rendelet. Összeállitotta hártói Szokolay István ügyvéd. Budapest, 1891. Rózsa Kálmán és neje kiadásában. 44 lap. Ára 20 kr. (Kapható minden hazai könyvkereskedésben es Budapesten a kiadónál, VIII., Szentkirályi-utcza 30. szám.) A vasárnapi szünetre vonatkozólag, a mindennapi életben legnagyobb jelentőséggel bir annak ismerete, hogy kötelező vasárnapi szünetelésről mily kivételek állapittattak meg; tehát, hogy mely ipar- és kereskedelmi üzletekben lesz szabad vasárnaponként is és hány óráig dolgozni s árulni? — Ezen követeléseket határozza meg és szabályozza a kereskedelemügyi s pénzügyi miniszternek julius 1-én kelt rendelete. Ezen két rendelet közöltetik a szüneti törvény mellet — a fent czimzett munkában — a tárgynak megfelelő magyarázattal és törvényhozásunknak a vasárnapi munkára es a munkáskérdésre vonatkozó előbbi rendeleteivel.

— **A jövő szazad ruhái.** A mult év folyamán egy oly találmány szabadalmaztatott, melynek czélja nem kevesebb, mint egy szellemesen összeállitott géppel üvegdarabokból ruhaszöveget gyártani. Eltekintve attól, hogy uj szövet összetörött, értéktelen anyagból állittatik elő, más szövetek fölött sok előnynyel rendelkezik; el nem égethető és tetszés szerinti szinben és vastagságban készithető. Egyedül csak az tulajdonsága, hogy el nem égethető, megbecsülhetetlen oly emberekre nézve, kik munka közben a tüz körül forognak. Női ruha kelme előállitására is előnyös és teljesen pótolja a selymet, melyné sokkal erősebb fényü, könnyebben mosható és ezen jó tulajdonságok mellett selyem minden tulajdonságával bir; ép oly puha és rugalmas. Tartósságára nézve még tapasztalatok nem jegyeztettek fel. Ép ugy, mint e feltaláló üveggel, úgy egy másik fával akar bennünket felruházni. Ez utóbbi feltaláló eljárása a következő: vékony deszkák vagy léczek hosszabb átmérőjük mentén igen vékony rostokká hasittatnak, melyek higitott kénsavban főzetnek, miáltal az anyag szétbontatik a nélkül, hogy a farostok szét esnének. A főzés után a fa a levegőn megszárittatik, miáltal az anyag tartóssága fokozva lesz. E müveletek után a farostok egymás után felállitott hat sajtoló készüléken hajtatnak keresztül kifésülés czéljából, mi ép úgy történik, mint a lennél vagy kendernél. Az aképp nyert fafonalak feldolgozása a már megszokott módon történik.

---

gyüjtött gazdag római régiség — és éremtárát a. m. t. akademiának hagyományozá. Az akademia viszont elhunyt tagja iránti kegyeletből is a gyüjtemény kettőseit Szombathelynek visszaadá, hogy ott 1872-ben alakult régészeti egylet tárlatának alapjául szolgáljanak. Áldás a munka közt s érdemekben megaggott jeles egyházi férfiu hamvaira!

Irodalmi működése:

I. Önálló munkái:

1) *Tentamen publicum e mathesi. Sabariae* 1820.

2) *Tentamen p. e. mathesi theoretica. U. o. 1820, Pest 1825., 1827.*

3. *De Religionis et Philosophiae relatione mutua die natali Aug. Imp. et Regis Apost. Francisci I. ad juventutem philos. Lycei Regii Sabariens. dixit. Szombathely 1822. 4r. 16 l.*

4. *A magyar nyelebeli előadás tudománya. Pest. 1827. 8r. 340. l.*

5. *A Szombathelyen felásott és főm. herczeg Batthyány Fülöp ur által a nemzeti muzeumnak ajándékozott régiségekről. Pest, 1829. (E művet Büsching, boroszlói tanár németre forditotta, mire a boroszlói tud. társulat Bitniczet levelező tagsággal tisztelte meg. Szabó Im. Emlékbesz. 12 l.*

6. *Gazdasági szótár főm. Batthyány Fülöp ur magyarországi uradalmainak számára. Szombathely 1831. 8r.*

7. *Magyar nyelctudomány. két köt. Pest, 1837. — A II. köt. 3. kiadásban. Kőszeg, 1847.*

8. *A Rumy család serlege. Szombathely. 1856.*

II. Folyóiratokban s gyüjteményekben:

1. *„Philosophia critice elaborata auctore Simeone Chuchich" czimü munka birálata. Tudományos gyüjteménu. 1817. VIII. 84. l.*

2. *Az ébrenségről, alvásról és álmokról. U. o. 1818. IX. 27. l.*

3. *Das Polareis czimü értekezés kivonata. U. o. 1818. XII. 100. l.*

4. *A Vas- és Zala megyei tótokról. U. o. 1819. III. 59. l.*

5. *A szombathelyi királyi lyceum ismertetése. U. o. 1829. XII. 13 l.*

6. *Az égiháborukról. U. o. 1820. X. 3. l.*

7. *Róka Imre, szomb. megyei pap és iró életrajza. U. o. 1821. VII. 54. l.*

9. *A Szombathelyen kiásott régiségekről. U. o. 1821. VIII. l.*

10. *Eszrevételek a Szombathelyen kiásott római régiségekről. Ugyanott. 1824. I. 75. l.*

11. *Két levél Zala vármegyebeli utazásból. U. o. 1825. VI. 56. lap.*

12. *Hazánkban nincsenek vandalusok. U. o. 1828. IX. 70 l.*

13. *A Szombathelyen felásott és főméltóságu hrg. Batthyány Fülöp ur által a nemzeti muzeumnak ajándékozott római régiségekről. U. o. 1819. III. 3 l.*

14. *Számos, főkép régészeti, történelmi, nyelvészeti, szépészeti és életrajzi czikk a „Közhasznu ismeretek tárában" 1831—1834. mint p. Abbreviaturae. I. 5. Aediles. U. o. 66. Amphitheatrum. U. o. 212. Appius utja. U. o. 255. Archaeologia. U. o. 328. Aruspex. U. o. 424. Augures. U. o. 490. Candelabrum II. 565. Circusi játékok III. 241. Coliseum. U. o. 288. Comitia. U. o. 302. Cothurnus. U. o. 387. Dactyliotheca — metszett kövek gyüjteménye. U. o. 499. Diadal, diadali ív, diadali jelek. IV. 73. Discus. U. o. 90. Emlékjel. U. o. 304. sat. Afranius Lucius. I. 82. Alexander Severus. U. o. 141. Augustus Caj. Jul. Caesar Octavianus. U. o. 490. Brennus II. 427. Caracalla Antonius Bassianus. III. 14. sat. Classicusok. III. 254. Declamatio. U. o. 544. Dialectus. IV. 76. Dialogus. U. o. 77. Ditio. U. o. 83. l. Didascalia U. o. 83. Dithyrambus. U. o. 101. Egyszerü. U. o. 238. Ekesenszólás. U. o. 261. Elbeszélés. U. o. 266. Elegia, előadás, emberábrázolás (— jellemzés) Esmle, Epilogus, Epodos, Epos. Eredeti magyar nyelv VII. 565. sat. Ackermann Konrad, Adelung János Kristóf sat. sat.*

(Vége következik).

Felelős szerkesztő: **Wittinger Antal.**

Kiadó-laptulajdonos: **Felgl Gyula.**

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	9 frt. 60 krtól	9 frt. 90 kr-ig.
Rozs	„	7 „ 70 „	7 „ 50 „
Árpa	„	6 „ 50 „	7 „ 50 „
Kukoricza	„	7 „ 00 „	7 „ 30 „
Zab	„	6 „ 60 „	7 „ — „

Nyilt-tér.

Fekete fehér és szines selyemszövetet 60 krtól 15 frt 65 krig meterenkint — sima és mintázott (240 különböző minőségben) — darab- és végszámra, porto- és vámmentesen szállit Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállitó) gyári raktára Zürichben. Mintákat rögtönösen küld. Levelekre Svájczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Kimutatás

az 1891. évi **junius** havi ideiglenes üzleti bevételekről

a köszeg-szombathelyi vonalon.

Folyó szám	A vasut megnevezése	Év	Havi eredmények: Átlagos üzemhossz (Klm.)	szállitott: Személyek (száma)	szállitott: Gyors- és teheráruk (tonna)	Bevétel: Személy és podgyász szállitm. után (forint)	Bevétel: Gyors- és teheráru szállitm. után (forint)	Bevétel: Összesen (forint)	Bevétel: Kilométerenként (forint)	Eredmények az év elejétől e hó végéig: Átlagos üzemhossz (Klm.)	Bevétel: Személy és podgyász szállitm. után (forint)	Bevétel: Gyors- és teheráru szállitm. után (forint)	Bevétel: Összesen (forint)	Bevétel: Kilométerenként (forint)	Évi átlagos kilométerenkinti bevétel az eddigi eredmény alapján számitva (forint)
	Déli vasut	1891	17	8.378	1.462	2.047	1.606	3.653	215	17	10214	5.902	16.116	948	1.896
		1890	17	3.001	1.431	1.715	1.519	3.234	190	17	9.357	7.003	16.360	962	1.924
		több	—	5.377	31	332	87	419	25	—	857	—	—	—	—
		kevesebb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.101	244	14	28

HIRDETESEK.

Hirdetmény.

Tisztelettel értesittetik a n. é. közönség, hogy a hg. Eszterházy-erdőben valamint az itteni faraktárban mindennemü

tűzi bükkfát

lehetőleg mérsékelt árakon el fogunk adni és az árakat ugy az eladási napokat ez uton annak idején a t. cz. közönség tudomására hozzuk.

Szombathelyi kereskedelmi ipar- és földmivelési bank.

Legnagyobb brünni szétküldési áruház Ticho Fülöptől,

Krautmarkt. 21. BRÜNN Rathhausgasse 17. sz.

Egy **Maradék**

Szétküld postautánvéttel vagy előfizetés mellett:

brünni posztó-szövetet, 3·10 méter, egy teljes férfiöltönyre, jó minőséghen csak	frt 5.—
brünni posztó-szövetet, 3·10 meter, egy teljes férfiöltönyre, finom minőségben csak	frt 8.—
brünni posztó-szövetet, 3·10 meter, egy teljes férfiöltönyre, legfinomabb minőségben csak	frt 10.75
brünni posztó-szövetet, fekete szinben, 3·10 m. egy salon-öltönyre, igen tartós, csak	frt 9.—
2 meter. egy felöltőre, a legujabb szinben és szövetnemben, csak	frt 6.—
mosható kártolfonal, (mosásért biztosittatik), a legujabb dessinben és szinben, 6·40 m., egy teljes férfiöltönyre. csak	frt 3.—
Egy maradék lenvászon, czérnázott áru, mosható és csodálatos minta, 6·40 meter, egy teljes férfiöltönyre, csak	frt 4.—
Egy vállravető, czérna, 9 negyed hosszu, frt 1.20; tiszta gyapju, 10 negyed hosszu	frt 4.—
egész fekete, selyemállal (Cachemir-kendő gyászra	frt 4.50

Női ruha-szövetek

mindenféle szövő nemben, kivitelben és szinben, a legujabb és legdivatosabban a tavaszi es nyári időszakra 1891|92.

Egy egész öltözet duplaszéles,

jó minőségben 10 meter	frt 3.50
jobb „ 10 meter	frt 6.—
finom „ 10 meter	frt 8.
finomabb minőségben tiszta gyapju 10 meter	frt 9.—
legfinomabb minőségben tiszta gyapju 19 meter	frt 13.—

franczia áru.

Fekete Cachemir,

lengyel készitmény, sima, csikos vagy virágos:

1 öltözet 10 meter, sima	frt 4.50
1 öltözet 10 meter, csikos	frt 5.50

a legfinomabb nemben.

Angol Zephyr (vásznak),

legfinomabb és legalkalmasabb házi és utczai öltözéknek. **Uj!!**

1 egész öltöny Ia, 10 meter	frt 5.50
1 egész öltöny IIa, 10 meter	frt 4.—

Fraarsia

Voiles

(Satins),

mosásra biztositék.

Egy teljes ruha

10 meter:

jó minőségben	frt 2.80
finom „	frt 3.50
legfinomabb minőségben	frt 4.50
atlasz-minőségben	frt 6.—

Jute-függöny

török minta, egész hosszában

első minőség	frt 3.50
második minőség	frt 2.50

Tunis-függöny

aranynyal átszőve, gyönyörü csikossal és bojttal ellátva, teljes hosszában, mindenféle szinben - - frt 4.50

Egy garnitura,

két ágy- és egy asztalteritő

juta-ből	frt 3.50
ripsből	frt 4.50

Manilla-futószönyeg,

igen tartós,

egy maradék 10—11 meter - frt 3.40

Lennáruk:

Egy darab = 30 bécsi rőf.

ára darabonkint:

Rumburgi széklenn, ¾ széles	frt 6.50
Rumburgi Oxford valódi szin Ia.	frt 6.50
Rumburgi „ „ „ IIa	frt 4.50
Chiffon, igen jó minőség á frt 4.50, 5.50, 6.50 egész	frt 9.—
Házivászon, 4 negyed széles	frt 4.50
5 negyed széles	frt 5.50
Stefánia-vászon, 5 negy. széles teljes pótlék a lenfonálnak	frt 9.—
Atlasz-Gradl, ágybehuzókra Ia.	frt 8.50
IIa.	frt 5.50
Lenszövet varrás nélkül darabja 2 meter hosszu	frt 1.10
Canevas, Ia. min. ágybehuzókra	frt 6.—
Hölgy-ingek, chiffonhól vagy erős lenvászonból csipkével, 6 drb	frt 3.75
legjobb rumburgi fonállal és svájczi himzéssel 6 darab	frt 6.—

Pompásan elkészitett mintakönyvek ingyen és bérmentesen küldetnek. — Minták kivánság szerint minden árucsikkből ingyen és bérmentesen küldetnek.

Richter-féle

Fejettörő

Legujabb türelmi játék.

176 feladat.

Nagyon érdekes és nagyon mulatságos.

Ára 35 kr.;

minden játékszer kereskedésben kapható. Kevesbe értékes utánzásoktól óvjuk magunkat és csakis oly skatulyákat fogadjunk el melyeken a gyári jel a „veres Horgony" van.

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Eddig nem letezett **mintakönyvek** szabók számára bérmentetlen és csak 20 frtnyi betéttel, mely megrendelés után leszámitásba vétetik.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas klérus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériáknak, biliárd-** és **játékasztalokra** való posztó, (loden), vizhatlan **vadászkabátoknak, mosókelmék, utazóplaidek 4—14 frtig** stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárúkat és nem olcsó rongyokat, melyek minden oldalról vevésre ajánltatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brünnben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Fel milliónyi állandó raktárom- és világüzletemnel könnyen érthető, hogy sok maradék található; minden okosan gondolkozó ember belátnatja, hogy olyan kis maradékokból és szelvényekből nem küldhetők szét minták, mivel pár száz mintarendelések mellett rövid idő alatt mi sem maradna meg, és azért az tiszta szédelgés, ha posztóczégek mind a mellett hirdetnek maradék- és szelvénymintákat, mely esetben a mintaszeletek egész darabokból és nem maradékból valók; az efele eljárás könnyen felfogható. — Maradékok, melyek nem tetszenek, átcseréltetnek. vagy a pénz visszaküldetik. A maradékok megrendelésénél a czim, hosszuság és az ár kiteendők. — Szétküldés utánvét mellett csak 10 frton felül bérmentve. — Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és franczia nyelven.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, ótvágyhiány, savanyus felbüfögés, vértólulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerevé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt. kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Životní balsám Lebensbalsam

Védjegy

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett „**Dr. ROSA-féle életbalzsam**" minden üvecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain „**Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz" czimzett gyógyszertárból, FRAGNER B. Prag 205—III.**" német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz" Pragaban 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható.

práai általános házi-kenőcs

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben

Schutz Marke

Óvás! Miután a prágai általános házikenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga érczszelencze, melyben vörös tölte, ik használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üvog ára 1 frt.**

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.